

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2997

lahaja vsek dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Senzacionalna izjava dr. Milana Stojadinovića o organizaciji JRZ v Sloveniji

Metanje kopja: 1. Miroslav 54.88, 2. Marjan 54.90, 3. Markušić 54.2, vsi Jugoslovani.

Iz dosmrtnice celice na svobodo ...

Mariborski senat petorice je po tridnevni razpravi pred devetimi leti na smrt obsojene, pozneje na dosmrtno ječo pomiloščene Ivana in Jožeta Markuzzija ter Mihaela Zemljiča oprostil

Maribor, 22. avgusta.

Napetost, ki jo je v mestu povzročila razprava proti bratoma Markuzzi in Mihaelu Zemljiču je danes dosegla svoj višek. Že pred 8 so se začeli zbirati ljudje pred sodiščem in so prihajali neprestano do pričetka razprave. Naval je postal tolik, zlasti iz okolice, da je morala policija zapreti glavna vrata sodišča ter so imeli dostop le oni, ki so prišli na sodnijsko res po opravku. Veliko ljudi pa je zunaj sodišča pričakovalo izida.

Razpravna dvorana je bila nabita do zadnjega kotička. Še novinarsko klop so zasedli radovedneži prej, predlo so mogli časniki na svoja mesta. Prišli so tudi svojci obsojencev, Zemljičevi mladoletni otroci, Markuzzijeva žena, hči in zet ter sedeli na prostoru za pričo. Glavnih obremenilnih prič kovača Gečeka, viničarke Lize Kovačič in njenih svojcev danes ni bilo več na razpravo. Pač pa je ostalo na svoje stroške še danes v mestu precej drugih prič, da počakajo na izid razprave.

Ko se dvorana polni, so obsojenci že na svojih mestih. Vsi trije so danes nervozni in blede. Zlasti Zemljič, ki ga muči bolezen, je oslabil in med razpravo ni mogel več sedeti zaradi bolečin. Napeto vzdušje dvorane se vidno stopnjuje, ko zavzema senat svoje prostore in olvarja predsednik nadaljevanje razprave. Kakor elektrizirani pričakujejo ljudje izvajanja državnega pravdnika in branitelja, ker se je mnogo govorilo po mestu, da ima državni pravdnik pripravljeno še učinkovito sredstvo, s katerim bo lahko ovrgl vse dokazni postopek obrambe.

Drž. tožilec vztraja pri obtožbi

V silni tišini povzame državni tožilec dr. Hoinik besedo. Njegova izjava na pa so le kratka, trajajo nekaj nad četrt ure. Ima težko nalogo, zastopati stališče obtožnice, zgrajene na podlagi pričevanja prič, katerih izpovedbe so močno omajane z dokazili obrambe, izpremenjenimi izjavami in malo verjetno verodostojnostjo. Zaradi tega prehaja tudi na momente, ki se jih je obramba v dokaznem postopanju posluževala, ni jih pa pri razpravi uporabljala. Predvsem poskusi, da bi se skrivnostno zločina v Benediškem gozdu pojasnila s pomočjo telepata Svengalija in njegovega medija trgovskega pomočnika Amona, dalje nastop proti obremenilnim pričam, ki ga je izvedlo orožniško poveljstvo v Mariboru mimo sodišča, ki je dalo aretirati sedem prič, ki so bile nato zopet izpuščene. Ogorčeno zavrača take načine postopanja, opozarja zlasti na obremenilne izjave priče Gečeka, katerim se mora priznati absolutna verodostojnost in končuje z besedami, da vztraja pri obtožbi in veruje v krivdo obsojencev.

Branilec: Obsojenci so žrtve sovraštva in maščevanja

Branilec dr. Komavli je imel danes lažje stališče kakor državni pravdnik. Potrebno mu je bilo še enkrat razgrniti izpovedbe, ki jih je pred večrajšim in včeraj podalo 58 razbremenilnih prič, analizirati izjave onih prič, ki so spravile 3 obtožbenice pod večala ter še enkrat predložiti sodnemu dvoru motive, ki so bili povod za tako pričevanje. »Sovraštvo in maščevanje je govorilo iz ljudi, ki s pričali proti obsojencem!« Nato navaja: Peter Tomažič je prvi inicijator gonje proti Markuzzijem. Od njega je Geček slisal, da bi bili Taljani najbrže morilci. Tomažič je živel z Markuzzi in s svaštvo zaradi denarja. — Priča Geček je bil Markuzzijev dolžnik; zaradi tega je med obema vzrastla mržnja. Prav tako je Liza Kovačič sovražila Markuzzija, ker jo je tožil zaradi 100 Din. Liza Kovačič je vplivala na pričevanje svojega moža, svojih dveh sinov in na izjavo priče Rola Franca, ki je pijanec. Vogrinec Franc je sovražil Jožeta Markuzzija, ker ga je tožil zaradi tatvine. Zavrača ugovor državnega tožilca o načinih zbiranja dokaznega gradiva. Obsojenci, ki so devet let po nedolžnem trpeli, so bili pač upravičeni, da se poslužijo vseh možnih sredstev, da dokažejo svojo nedolžnost. Opozarja na protislovja v izjavah priče Gečeka, ki je bil dvanajstkrat zaslišan, pa je vsakokrat drugače izpovedal. Rekonstrukcija dejanja na licu mesta je pokazala, da je bilo opazovanje zločina, kakor ga Geček navaja, nemogoče. Liza Kovačič je inženirala obnovo postopanja leta 1926, potem, ko je že vsem okrog napovedala, da bo Taljanom pokazala, da jo bodo pomnili do smrti. Izposodila si je pratiko iz leta 1920, na podlagi katere je zgradila svoje pričevanje, pa je pri tem napravila usodno pomoto, da se je zmotila v datumih. Nagovarjala je h krivemu pričevanju tudi druge, poutila je Gečeka in svojega moža, kako naj izpove. Ker ji domači orožniki ničesar več niso verjeli, je poslala krošnjarja Blaža Čirča k mariborski policiji in tako povzročila obnovo postopanja. Kdo je potem morilec? Markuzzijem in Zemljiču se dokazati dejanje ne da. Kakor je izjavil orožnik Pen, je padel prvi sum dejanja na Kurnika in prve poizvedbe so se vodile v tej smeri. Pri Kurniku so videli mladega človeka, ki je potem izginil. Prepričan je o nedolžnosti obsojencev in prosil sodni dvor, naj izreče pravdorek tako, da bo Zemljič še danes lahko objel svoje otroke, da bo stari 90 letni Angelo Markuzzi še enkrat pred smrtjo videl svoja sinova.

Državni pravdnik ponovno izjavi, da vztraja na svojem zahtevku, ki ga je izrazil v obtožnici ter se umakne iz dvorane. Branilec pojasnjuje, da je predlog za obnovo vložil šele takrat, ko je imel vse dokaze zbrane.

Razglasitev sodbe

Senat se umakne k posvetovanju. Napetost v dvorani se stopnjuje do viška, jetniki na zatožni klopi kar drhtijo v pričakovanju sodbe, njihovi svojci in znanci v dvorani jočejo. Po kratkem, komaj četrt ure trajajočem posvetovanju, se senat povrne, obtoženci in občinstvo stoje poslušajo razglasitev. Nervozen in ginjen čita predsednik višji sodni svetnik Josip Lenart razsodbo.

Oproščeni!

Sodba poročnega sodišča se razveljavlja. V razlogih se navaja: Priče so vsakokrat različno izpovedale. Nenavadna je okoliščina, da so prvič vedele prav malo, potem pa pri vsakem zaslišanju več in končno so se spominjale takih podrobnosti, ki bi jih mogle navajati le v začetku. Nekatere priče so si računale podatke s pomočjo koledarja za nazaj. Verodostojnost obremenilnih prič ni dovoljna, nasprotno so pa razbremenilne priče same verodostojne osebe. Dva lokalna ogleda sta ovrгла verjetnost pričevanja priče Gečeka. Dokazi, na podlagi katerih je porotno sodišče izreklo obsodbo, so bili nedovoljni in sodni senat

sedaj po tehtnem prevdanku vseh činjenic ni mogel priti do prepričanja, da so obtoženci res krivi obtoženega dejanja.

Navdušeno ploskanje je zadonelo po dvorani, ko je predsednik končal s čitanjem sodbe. Ljudje so hiteli preko klopi v ospredje dvorane, obtoženi Zemljič se je jokaje znašel v objemu svojih otrok, Ivana Markuzzija so vzeli v sredo svojci. Mnogo ljudi se je ob teh prizorih jokalo. Le Jožef Markuzzi je obsedel sam na obtožni klopi, kakor da ne more verjeti v resničnost. Ko mu je brat ponujal roko v spravo, jo je odbil. Med njim in bratom Ivanom vlada že dolgo tiha mržnja, ki je niti strašna skupna usoda ni mogla ubiti.

S težavo so pazniki spravili oproščene skozi gnečo do izhoda ter izginili z njimi za vrata jetnišnice. Prosti so bili vsi trije, kakor jim je dejal predsednik senata takoj po razglasitvi sodbe, za katero so se vsi tako toplo zahvalili. Morale so se pa še urediti formalnosti izpustitve iz zaporov in zato so jih še enkrat odvedli skozi vrata za obsojence v jetnišnico, po poti, po kateri so pred devetimi leti peljali obsojene na smrt.

Pred sodiščem, pri vstopu v jetnišnico se je zbrala med tem stoglavna množica, ki je čakala, da pridejo oproščenci na svobodo. Med tem jih je obiskal dopisnik »Slovenca«, ki se je z njimi pogovarjal o bodočih njihovih načrtih.

Kaj bodo počeli na svobodi

Ivan Markuzzi gre k svojemu zetu v Drvanjo, ki gospodari na njegovem nekdanjem domu. Mora zopet služiti, navajen je dela. Imel je 12 glav živine, danes pri hiši ni nič. Devet let, sedem mesecev in enajst dni je sedel v ječi po nedolžnem in sedaj se od veselja skoro ne more znajti.

Jožef Markuzzi pravi, da gre k ženi in bo delal opeko, če se tako delo v Slovenskih goricah

Žužemberk išče svoje ime

Žužemberk je znan po celem svetu. Narodna pesem ga proslavlja; saj gojovno poznate tisto lučino: Jaz pa pojdem v Žužemberk, da ti kupim cukrberga... Jurčič ga je ovekovčel v stari zgodbi o razirgani Višnji gori in zakrpanem Žužemberku. Ljubljanski radio vsaj enkrat na teden piha v zračne valove poskočno »Žužemberško polko«. In tam v ameriškem Klevelandu se menda kar cel del tega milijonskega mesta imenuje po slavem Žužemberku.

Sedaj pa kaže, da bo naenkrat vse slave, ki je združena z imenom Žužemberk — in imena samega — konec. Ne vemo, ali so si naši občinski očetje sami nadeli, ali pa jim je bila naložena naloga, naj v tajni seji poiščejo novo ime, ki ne bo dišalo tako po avstrijski in nemški. Menda bo naš slavn trg dobil ime »Sapnik« ali kaj. Vsekakor bodo iskali ime, ki bo dovolj krepko nacionalno zvenelo.

Naše skromno mnenje je, naj oblasti puste stara krajevna imena pri miru. Saj imamo iz največjega časa že nekaj neuspešnih poskusov (Velike

Križna jama pri Ložu

Vhod v Križno jamo.

Lož, 21. avgusta.

Notranjski Kras hrani v svojem osrčju čuda, s kakršnimi se morejo ponasati le redke dežele sveta. Čudovito podzemlje te dežele je vzbudilo občudovanje že pri starih Rimljanih. Sloveči italijanski pesnik Torquato Tasso je smatral Notranjsko za ozemlje klasične prirodne lepote in je tu tudi našel dovolj motivov, ki jih je porabil v svojih pesnitvah. Dante opeva Čerškiško jezero v eposu »Divina comedia«, in sicer v XXXII.

Na jezerih pri zvonu.

Foto Dolar

Že leta in leta prisegam na to pralno metodo!

SCHICHTOVO
TERPENTINOVO MILO

...in za namakanje ženska hvala

še dobi. To mu je poklic, kaj drugega bi se težko oprijel. Žal mu je, da nima sedaj nič premoženja in nobenega doma, ker mu je vse prodano. Od prve žene ima še hčerko, 30 let staro.

Mihael Zemljič: Ves objokan, obdan od svojih treh otrok, gre najprej v bolnišnico, da bi se ozdravil.

Triumfalen odhod iz Maribora

Na stotine ljudi je pričakovalo oproščena brata Markuzzi in Zemljiča pred sodiščem ter jih v pravem triumu spremljala do pisarne dr. Komavlija, odkoder se je na pripravljanje odveta podal Zemljič k zdravniku Majcenu, ki ga je preiskal, da bi ugotovil, če zamore nadaljevati pot domov, ali naj bi šel prej v bolnišnico. Zdravnik je dognal, da je Zemljič sila živčno razkrojen in da trpi na hudi revmi in ne na jetiki, kakor se je domnevalo. Zato mu ne bo treba v bolnišnico in se bo zdravil lahko v domači oskrbi.

Oproščenci so imeli opoldne kosilo »Pri Prlek« v Tatenbachovi ulici, kjer so bili zopet predmet splošnega zanimanja. Vsa ulica je bila natrpano polna ljudi, ki so se ob pol 5 popoldne poslavljali iz Maribora in se s svojci in številnimi pričami odpeljali s tovornim avtomobilom v pravem triumu iz mesta, v katero so bili pred 9 leti pripeljani kot največji zločinci.

Krasen dvojni zastor iz dvorane zastorjev (dolga 2 m 60 cm.) Foto Dolar

slabotnem svitu luči, kakor pročelje mogočnih orgel. Nehote postojš, kakor v svetlišču in ostreš nad življenjsko silo narave, ki vlada in snuje tu v svojem elementu.

Posebno se je proslavila Križna jama, ko so našli v njej velike množine kosti diluvijalnega jamskega medveda (Ursus spelaeus Roseum). Ti ostanki se nahajajo, zakopani v ilovici, le v prednji jami. Največ jih je v takozvanem Medvedjem rovu. Ob priliki nezane katastrofe je voda preplavila vso jamo. Živali so se zatekle na najvišje točke, ki pa jih je voda dosegla. Na takih vzpetostih so se nahajali celi medvedji grobovi. V prirodopisnem muzeju na Dunaju hranijo popolno okostje križnojamskega medveda.

Motiv iz Križne jame: Kapniki rastejo iz jezera. Foto Dolar

Zagoneten pa je že vhod v jamo sam. Zanimivo je, da se je nahajal prvotno na drugem mestu, v vzhodni Križne gore. Vsi znaki kažejo, kako se je v pradžini del gore zrušil. Takrat je bil stari vhod zasut, na pobočju pa je nastala nova odprtina, ki tvori današnji vhod.

O rezultatu dosedanjih raziskovanj je bilo priobčenih v raznih listih že več simpatično pisanih poročil, ki so vzbudila v javnosti veliko pozornost. Točen opis jame same pa bo mogoče podati šele tedaj, ko bo vsestransko raziskana.

Nov slovenski misijonar

Gosp. Andr. Majcen, salezijanec, doma iz Krškega, se je 11. avgusta poslovil od svoje domače župnije, ker v kratkem odpotuje v kitajske misijone. Določen je za misijone v mestu Yunnanfu v zahodni Kini, kjer bo pomagal našemu znanemu rojaku gosp. Jožetu Kerecu pri vzgoji mladine. Pariški misijonarji, ki so doslej sami v tej oddaljeni provinci vršili misijonsko delo, so

povabili salezijance k sodelovanju. Kot prvi jim je bil poslan v pomoč naš vrli gosp. J. Kerec. Gosp. Majcen, ki je sedaj v Turinu, se bo v družbi drugih misijonarjev peljal z ladjo do Tonkina in od tam z železnico do Yunnanfu. K njegovi slovesni cerkveni poslovilni slavnosti je prihitelo 15 akademikov s tajnikom Družbe za širjenje vere iz Celja, kjer so ravno zaključili svoj filozofsko-teološki tečen. V cerkvi se je zbrala velika množica vernikov in misel, da je Bog poklical v svoj vinograd v Kino sina krške župnije, je tako prevzela vse vernike, da je predlog tajnika Družbe za širjenje vere, da zberimo v domovini toliko darov, da plačamo novemu misijonarju pot v Kino, našel splošen odmev v njihovih srcih. — Zato prosi Misijonska pisarna v Ljubljani, — Misijonska ulica 2, da vsi velikodušni prijatelji misijonov pošljejo prispevke na njen naslov za potnično misijonarja gosp. Majcena v misijone. Denarne prispevke se lahko nakaže na ček, račun št. 16.629 Misijonska pisarna, Ljubljana.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za duhovnike. Za tečaj duhovnih vaj za duhovnike v »Domu duhovnih vaj« v Ljubljani, Zrinjskega 9, od 26. do 29. avgusta so že vse sobice oddane. Zato prosimo pred, zopet, ki niso mogli priti na ta tečaj na vrsto, naj se blagovolično oglašajo za prihodnji tečaj, ki bo od 2. do 6. septembra in ki ga bo vodil o. Zore Ivan S. J.

Ljubljanske vesti:

Za tlakovanje Dolenjske ceste

Ljubljana, 22. avg.

Okoličani z dolenjske strani in prebivalci dolenjskega mestnega okraja zadnja leta z začudenjem gledajo, kako se v Ljubljani tlakujejo razne manj važne ceste in celo postranske ulice, kakor na primer Gosposka ulica, ki je skoraj brez voznega prometa. Subičeva ulica, ki sicer ni tlakovana, pač pa bitumenizirana, pa tudi nima nobenega prometa, da ne štejemo raznih drugih cest, ki izkazujejo vsaj nekoliko živahnosti, kakor Resljeva cesta. Te in take ceste po važnosti še oddaleč ne odtehtajo Dolenjske ceste. Ta cesta je že leta in leta obupno zamenjena. V resnici smatrajo prebivalci te ceste skoraj za čudežen dogodek, kadar pride cestar in pripelje nekoliko gramozu kar z vozikom in ga celega posuje po cesti ter ga positi, naj ga zdrobijo številni avtomobili in kmetijski vozovi. Pa še tega gramozu je obupno malo. Tako se redno dogaja, da ima Dolenjska cesta v suhi in ob lepem vremenu debele plasti prahu, ob najmanjšem dežju pa še bolj debele plasti blata. Avtomobilisti in vozniki kolnejo nad to slabo cesto, pešci in kolesarji pa morajo pač potrpeti, ker jim ne kaže drugega. Tako je stanje na tej cesti, ki je, ako izvajamo izrasko cesto (katere stanje tudi ni boljše), edini dostop z juga v Ljubljano in takorekoč sprejemni salon našega mesta vsem, ki pridejo po cesti z Dolenjske, Hrvaške ali še odkod južneje.

V zadnjih dnevih je postala med prebivalstvom dolenjskega okraja še bolj glasna zahteva, naj se ta cesta v mestnem pomerju tlakuje, izven mestnega pomerja, to je proti Rudniku in dalje, pa vsaj pošteno makadamizira, oziroma bitumenizira. Toda kdo naj Dolenjsko cesto tlakuje? Cesta je namreč državna last in ne mestna. Nov izdatek, ki bi moral iti v milijone, bo težko spraviti v državni proračun, ljubljansko kaldrimo je že za leta naprej zasegla ljubljanska mestna občina, ki je z njo tlakovala mnogo ljub-

ljanskih cest, povrh tega pa še najela posojilo na račun kaldrimine ter tudi s tem denarjem tlakovala mnogo cest tako, da za Dolenjsko cesto nič ne ostane. Pravilnik o uporabi kaldrimine določa sicer, da se sme tisti odstotek dohodkov carinarne, znan pod imenom kaldrimina, uporabiti za tlakovanje in popravilo cest, ki vodijo do carinarne, toda z njim razpolagajo predvsem občine. Dolenjska cesta sicer vodi, kakor le malokatera druga ljubljanska, promet do carinarne, toda za kaldrimino ni prišla v poštev. Mnogo upanja je zraslo prebivalcem dolenjskega okraja, da bo bivša Jevtičeva vlada z napovedanim enomilijonskim kreditom za javna dela upoštevala tudi Dolenjsko cesto, toda to se je izkazalo le za volilni trik in še to precej neroden.

Sedaj se snujejo načrti za veliko vsedržavno cesto, ki bi vezala Ljubljano, jug države z albansko, oziroma grško mejo. Bila bi to nekaka vzporedna cesta s cesto, ki veže sedaj Ljubljano čez Trojane z jugom. Morda bo tokrat prilika, da se uresniči stara želja, namreč, da se Dolenjska cesta, kolikor je spada pod Ljubljano, tlakuje, južno, oziroma vzhodno mesta pa popravi in zravna. Prevzem naj se odpravi številni klanci, od katerih najhušji je pač znani Stehan. Za tlakovanje mestnega dela Dolenjske ceste bi se morda dal doseči nekakšen sporazum med državo, banovino in mestno občino tako, da bi se čimprej izvedlo.

Skoraj enaka vprašanja, ki čakajo nujne rešitve, veljajo tudi še za nekatere druge važne dovozne in zelo prometne ljubljanske ceste, to je predvsem za Tržaško in Zaloško cesto. Velja pa isto tudi za morda najbolj zanimivo ljubljansko ulico, namreč za pot, ki vodi z Dolenjske ceste na dolenjski kolodvor. Potnike z Dolenjskega, ki pridejo namreč v Ljubljano s sobimi čevlji, sprejme Ljubljana tako, da so že v prvih dveh minutah blatni do kolen.

Amaterski šahovski turnir

Pri nadaljevanju nedovršenih partij je končala partija med Matvejevim in C. Vidmarjem remis. Remis je končala tudi partija med Sikoškom in M. Vidmarjem iz prvega kola, ker M. Vidmar kljub premoči pešca ni imel izgledov za zmago. Važna odločitev je padla v partijah ing. Prekšiška in M. Vidmar; Savič, Siska se je dobro branil in Prek je moral sprejeti remis. Savič proti M. Vidmarju ni dobro nadaljeval in je izgubil, kljub temu, da bi lahko dosegel remis. S tem je M. Vidmar prišel v sigurno vodstvo, katero mu je sedaj skoro nemogoče iztrgati. V partijah Siska-Sikošek je imel prvi sicer pešca več, toda ker je imel nekoliko slabšo pozicijo, je dosegel samo remis. Remis je končala tudi partija C. Vidmar-Savič, v kateri je imel sicer prvi lepe izgleds za zmago, katerih pa ni izkoristil in pozneje kljub različnim pastem ni mogel zmagati. Stanje po 4. kolu je naslednje: M. Vidmar 14, ing. Prek 12, Matvejev 11½, Prekšalk 11, C. Vidmar in Sikošek 9½, Savič 9 in Siska 8.

Učitelj defektnih otrok se zbirajo. — Danes dopoldne se prične, kakor smo že poročali, v Ljubljani zborovanje učiteljev šol za defektne deca, katerega se udeležijo učitelji te vrste iz vse države. Učitelji so po večini že prišli v Ljubljano ter so se nastanili vsi v gluhonemnici, kjer bo tudi kongres. Učiteljeve te vrste in članov združenja je okoli 180 v vsaj državi, od teh pa se jih kongresa udeležijo vsaj 100. Prišli so že učitelji iz Belgrade, Zagreba in Sarajeva ter drugih krajev ter seveda tudi iz Slovenije. Kongres učiteljev šol za defektne deca zasluži vso pozornost tudi v širši javnosti.

Pogreb umrlega Tončka Gnidoveca bo danes, v petek, ob 4 popoldne in ne ob pol 4, kakor je bilo pomotoma v osmrtnici objavljeno.

Učencem drž. vadnice v Ljubljani. Zberite se danes ob 3 popoldne na šolskem dvorišču, da bomo spremlili našega drugega Tončka Gnidoveca na njegovi zadnji poti. Prinesite s seboj evetje in posujte Tončka zadnje bivališče! — Ravnateljstvo drž. učit. šole v Ljubljani.

Odbor Smučarskega kluba Ljubljana pozivlja celokupno članstvo kluba, da se udeležijo pogreba sinčka našega predsednika Ante Gnidoveca. Pogreb bo danes ob 4 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice v Ljubljani.

Počitniška kolonija mestne občine Ljubljanske, ki letuje v Poljanah nad Škofjo Loko, se vrne v Ljubljano v soboto 24. avgusta ob 12.26. Starši se opozarjajo, da pridejo na kolodvor po svoje otroke.

Otroci počitniške kolonije v Mednem se vrnejo v Ljubljano 27. avgusta z vlakom

Mariborske vesti:

Cikloidno letalo izum Mariborčana

Zadnja dunajska »Wiener Sonn- und Montagszeitung« prinaša senzacionalen pogovor z Mariborčanom inž. Francom Welsom, čigar ime je v letalskih krogih zelo znano. Inž. Wels je eden od prvih pionirjev na polju motornega in jadralnega letalstva, ki je pred vojno ustanovil znano avstrijsko letalsko tovarno skupno z izumiteljem Etrichom ter je izumil tudi motorne sani, ki se še danes praktično uporabljajo v polarnih in višinskih krajih. Inž. Wels je delal po vojni nove poskuse na Dunaju, pred letom dni pa se je preselil v svoje rojstno mesto v Maribor, kjer je našel razumneve podpornike za svoje delo. V Vetrinjski ulici si je uredil delavnico in laboratorij, v katerem je delal poskuse za svoj nov izum na polju letalstva. O njegovem delu se je v javnosti mnogo govorilo, vendar ni hotel sam ničesar podrobneje izpovedati. Šele iz njegove izjave, ki jo je podal uredniku zgoraj omenjenega lista, je razvidno, da je ustvaril nov tip letala, ki ga imenuje »cikloidno letalo«. Po naših informacijah je

bistvo novega izuma nov pogonski način, ki ne rabi propelerja. Poleg raznih drugih uspešnih novosti bi bilo novo letalo tudi popolnoma neslišno. Iz praktičnega in tehničnega stališa njegovega izuma zaenkrat še ni mogoče presoditi, vendar pa je iz velike samozvesti, s katero pripoveduje inž. Wels o svojem izumu, razvidno, da upa tudi na praktičen uspeh. V svoji izjavi pravi, da potuje v Berlin in nato v London, kjer vlada za izum veliko zanimanje. V obeh mestih bo novo letalo tudi praktično predvajal ter je o popolnem uspehu trdno prepričan. Še eno zanimivost vsebuje njegova izjava. Nikjer namreč ne omenja Maribora in Jugoslavije, kjer je našel vsestransko razumevanje in pripravljenost, da se ga v njegovem delu podpira, pač pa ugotavlja, da namerava z novim izumom zopet osvežiti spomine nase na Dunaju in v Avstriji. Kljub temu nas veseli, da je uspešno našemu rojaku delo, s katerim upa doseči nove uspehe na polju letalstva.

Z dinamično patrono si je razstrelil glavo

Maribor, 22. avgusta.

Danes okoli 3 popoldne je prebivalec, ki stanuje okoli križišča Aleksandrove ceste in pokopališča na Pobrežju, nenadoma prestrašila silna detonacija. Že so videli, kako je nekemu neznanemu moškemu, ki je stal sredi križišča, v trenutku detonacije zavil blisk vso glavo v ognjeni sij in v hipu nato se je ta sesedel brez glave kakor snop na tla. Iz grozovite rane pa je vrela na cesto njegova kri. Ljudje so prihiteli na kraj strašnega dogodka in ugotovili, da si je nesrečnik vstaknil v usta dinamično patrono ter jo užgal. Glava se je razletela na drobne kosce in ni bilo o njej nikakega sledu več. Ostalo je le truplo od vratu dalje in je bilo tudi to precej razmesarjeno. Iz lista, ki ga je nesrečnik napisal in pustil poleg trupla, so ugotovili, da je to neki Ivan Juhard iz Selnice ob Dravi, ki je bil uslužben pri Fali kot ključavničar. Kakor smo zvedeli, je Juhard že od l. 1921 bolehal za rakom in je imel strašno odprto rano na glavi. Že večkrat je hotel v bolnišnico, ali vselej so ga domači in znanci pregovarili, da ni šel tja, češ, da ne bo nikoli ozdravel. Snopi je šel od doma in domači so mislili, da je končno le šel sam od sebe v bolnišnico. Očividno ga je premagal obup, da si je na tako strašen način vzel življenje.

Redek jubilej. Markantna osebnost našega mesta je višji sanitetni svetnik dr. Josip Urbacek. On je eden največjih idealistov, velik pobornik mariborskega gasilstva in obhaja danes svojo 95letnico. Rojen je bil 23. avgusta 1840 v Brnu na Moravskem. Leta 1872. je vstopil med mariborske gasilce, leta 1908. je ustanovil reševalno postajo. Radi požrtvovalnega in odličnega dela pri gasilnem društvu ter radi njegovega plemenitega značaja je bil izvoljen za častnega člana gasilnega društva v Mariboru. Mnogo odlikovanj je že prejel, med temi tudi red sv. Save. Mariborsko gasilstvo ga bo ob proslavi njegovega rojstnega dne še posebej proslavilo in ga počastilo. Čestita pa mu tudi vsa mariborska javnost z iskreno željo, da mu je v pozni jesenski življenjski dobi naklonjenih še mnogo veselih dni.

Pozabili so povedati na nedeljskem zborovanju naši marksisti v Mariboru, ko niso povedali nič novega in so pripovedovali, kako so morali več let gledati raznovrstne režime, ki so jih imeli v verigah, kdo jih je sedaj teh verig resil. Naj bi drugje povedali še to, kar tudi delavstvo zanima, kako da je sedaj naenkrat mogoče povedati javno in odkrito besedo v obrambo delavskih pravic. Tudi »Delavska politika« je pozabila to povedati v svojem sicer precej obširnem poročilu o nedeljskem zborovanju.

Prof. Franc Fink — petdesetletnik. Te dni obhaja znani šolnik, pedagoški pisatelj in odlični šolski praktik prof. Franc Fink v vsej tišini petdesetletnico svojega rojstva. Rodil se je v Celju, kjer je obiskoval tudi gimnazijo, učiteljske pa v Mariboru. Po položenih strokovnih izpitih je služboval odlično na najraznovrstnejših šolah, sedaj pa deluje že blizu 20 let na učiteljskem v Mariboru. Vsi, ki ga poznajo, ga ljubijo in spoštujejo, prav posebno še

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. 8. br. 15.455 od 25. V. 1935.

ozirom na učno metodo napredek v tej knjigi?

K.: V razdelitvi snovi po zapovedih! Prej se je snov obravnavala po krepostih. Nova razdelitev odgovarja vsem potrebam duševnega razvoja mladega človeka. Dijak spozna po tej knjigi svoje dolžnosti v sodobnem življenju.

M.: Ali je ta »Katoliška moralna« res tudi uporabna za srednje šole?

K.: Kako da ne! Knjiga je sicer malo preobsežna: 222 strani; zato pa toliko jasnejša, preglednejša in lažja.

M.: Katere so posebne vrline te knjige?

K.: Vsako aktualno vprašanje pride na primernem mestu na vrsto; nobenega važnega vprašanja knjiga ne prezre. Zlasti obširno, morda preobširno, razlaga šesto in deveto zapoved. Temejlito je po okrožnicah Leona XIII. in Pija XI. obravnavana sedma božja zapoved. V tem pogledu je pisatelju lepo služila Ušeničnikova sociologija.

M.: Ali se Selečeva Moralka že uporablja na srednjih šolah in s kakšnim uspehom?

K.: Do zdaj se rabi kot privatna pomožna knjiga. Po vseh srednjih šolah, moških in ženskih, jo rabijo veroučitelji. Saj je bila napisana na poziv predsednika konferencie episkopata kraljevine Jugoslavije gosp. dr. Antona Bauera, nadbiskupa zagrebškega.

M.: Zakaj jo je kr. naučna oblast odklonila?

K.: Zavrnil je knjigo se je, kakor se glasi odlok, izvršila zaradi njenega jezika in zaradi njene stilistike in njene deduktivne metode.

M.: Ali je ta trojni odtok opravičen?

K.: Nikakor ne! Dva strokovnjaka, dr. Pec in dr. Zivković, sta se izjavila, da je jezik povsem lahek in pravičen, stilistika pa jasna in enostavna. Pregledal in pohvalil jo je tudi pisatelj M. Soljačić.

M.: Morebiti pa odtok glede »deduktivne metode« drži in obdrži svoj prav?

K.: Tudi ne! Kako hočete učencu nuditi nauk o moralnih rečeh drugače ko na že znanih rečeh! Na univerzi pač, tam je treba slušatelj snov — »inducere«; na srednji šoli pa večinoma (ne vedno) le »deducere«.

M.: Imate li več moralak za srednje šole?

K.: Nimamo jih! Feliks Sukova ni več prav uporabljiva, ker je z ozirom na moderni čas in rod pomanjkljiva. Tudi je ni in je ne bo več na zalozbi; le v posameznih slučajih gre še od rok do rok.

M.: Ali ni Selečeva Moralka, kakor ste prej omenili, to pomanjkljivost Sukove učne knjige zagnala nekoliko v drugi ekstrem?

K.: To je resnica! Kar ima ponekod Sukova premalo, ima Selečeva preveč. Tri poglavja: šesta, deveta in sedma božja zapoved bi se mogla in smela skrajšati. Kar pripoveduje o šesti n. pr. je že skoraj »Brautunterricht«. Izostalo naj bi tudi že takoj na začetku prvo in drugo poglavje, kar je opomnil tudi kritik v »Katoličnem listu« dr. Zimmermann, ki je pa ocenil le ti dve poglavji. Tudi članek o pesimizmu ni da bi moral ostati v knjigi.

M.: Dovolj, gospod profesor, o moraliki! Zdaj se kratko besedo o moraliki! Ali stoji moralna vaše mladine na visoki stopnji?

K.: Pri tem odgovoru moram razlikovati tri skupine. Prvo skupino tvorijo moralno odlični dijaki. To so vsi oni, ki so, ne rečem, v katoliških zavodih (to je po sebi umevno), marveč v katoliških organizacijah. Toda, žal! to ni večji del naše srednješolske mladine. Večji del jo vidim zbrane v drugi skupini. To so mladi indiferentisti. Ne

sicer v tistem slaboglasnem pomenu, vendar v dovolj značilnem imenu: ta skupina katoliške morale in moralke naravnost ne odklanja, pa se nanjo tudi ne naslanja.

M.: Kako boste opredelili tretjo skupino?

K.: To so zgodaj zreli mladci, ki ne gledajo več v šolo, ampak v svet; ki ne razmišljajo knjige in njene nauka, marveč življenje in njegovo vsebino. Ti so socialno usmerjeni v komunizem.

M.: Kako važno in težavna nalogo imate srednješolski veroučitelji. Skoraj bi rekli, da je usoda našega mladega katoličevca v Jugoslaviji v vaši roki.

K.: Na vsak način je katehetska služba zelo odgovorna. Kaj bi nam moglo to breme olajšati?

M.: Tisto, kar je zapisal p. Martindale S. J. v svoji znameniti knjigi o treh mladih vzornikih mladine »Christi Junge Garde«. Tam piše: »Sancti sunt homines paucorum veritatum...«

K.: Razumem. Non multa sed multum id est unum vitae docendum et discendum est. Caritas erga Christum in Ecclesia et Eucharistia. To je treba doseči zadnji čas že v peti šoli; če ne, je prepozno. Pa to ni več Moralka, to je že Fundamentalka. Tu je treba intenzivne induktivne metode.

M.: Vzgoja mladega človeka po zgledu Kristusovcem je trd lešnik!

K.: Nemški moderni pedagogi pri vseh veroučnih knjigah poudarjajo načelo: Nicht soviet lernen und lehren als vielmehr leben! Nicht so sehr ein Lehr- als Lebensbuch. In to je v mnogi meri v najinem slučaju. Dr. Seleč je izbral katehet in njegova Moralka je dobra vzgojna knjiga. M. K.

Kulturni obzornik

Kadar lešniki dozore

Razgovor o moraliki in morali na srednjih šolah.

O svetem Jerneju, kadar lešniki dozore, se nagnejo počitnice k svojemu koncu. Mladina se pripravlja, da bo spet v učnem pogledu »trla trde lešnike«. Eden izmed najtršjih in vendar najslajših lešnikov je brez dvoma: moralna za srednje šole. Takrat je mlad človek telesno najmanj dovzeten, toda duševno najbolj potreben moralnega nauka. To vsi iz svoje lastne izkušnje dobro vemo. Vsi učenci kakor veroučitelji nam bodo radi priznali, da je učna knjiga za lepo življenje v srednji šoli največjega pomena.

Nekaj osnovnih misli k vzgoji srednješolske mladine bomo podali kot oceno nove vzgojne knjige, ki jo je 1934 napisal dr. Mijo Seleč, profesor verouka v Zagrebu z naslovom: »Katoliška moralna za srednje šole«.

Ocena je prav za prav razgovor o tej knjigi z gosp. dr. Kolarekom, istotako veroučiteljem na srednji šoli v Zagrebu. Naša vprašanja kakor odgovori nanja skušajo snovno in oblikovno obseči celotno knjigo in obenem dati pobudo za čim stvarnejšo vzgojno življenjska načela. Moralka bodi ne toliko teoretičen sestav o etiki kakor praktična knjiga modrosti za življenje mladega človeka. Kako to mislimo, bo iz sledečega razgovora jasno razvidno.

M.: Gospod doktor, Vi ste bili mentor dr. Selečevi »Moralki za srednje šole«, v čem vidite z

Med nebom in zemljo

L. 1933 je svetovni zračni promet »požrl« 160 milijonov kilometrov. Od teh odpade polovico na Združene države ameriške. Da se je v USA zračni promet tako razvil, je pa zato, ker so te države velikanski zemeljski del, ki nima nobenih medsebojnih meja in ovir. V Evropi pa je baš narobe. V Ameriki letajo zrakoplovi tudi ponoči, in sicer 45 odstotkov, prav zato, ker jih nič ne ovira. — Zračno progo New York-S. Francisco preletijo v 19 in pol urah. Po osemkrat na dan »vozijo« letala med New Yorkom in Čikago (724 milj v 4 in pol urah). Med Washingtonom in New Yorkom letajo zrakoplovi vsako uro (205 milj v 80 minutah). Zračne zveze izven Združenih držav vzdržuje »Pan-ameriška zračna plovba« — s kraticami: P. A. A. Tu letajo znameniti zrakoplovi »Cipper Ships« s 300 km na uro in redno prevozijo 50.000 km ameriškega sveta. In sicer večje kraje med Zahodno Indijo in Srednjo Ameriko in še južnoameriško ozemlje. Ena proga drži od Miamija do Buenos-Airesa (7399 milj v 8 dneh), druga od Cristobala do Santiaga, čez Ande do Montevidea (4532 milj v 5 dneh). Ta panameriška zračna prometna pot je važna radi gospodarskih in političnih ozirov, saj se dotika in družijo 32 dežel in kolonij. — Za zdaj misli P. A. A. na promet po zraku od Hawaija preko Manile do Hongkonga (14.000 km). Na širnem Oceanu prirejajo sredi morja letalska pristanišča.

Kitajsko zračno plovstvo je v zvezi s P. A. A., njegov kapital je do 45 odstotkov v rokah ameriške družbe — in ima te zračne poti: Sanghaj-Peking in Sanghaj-Hongkong-Kanton (1600 km). Poslednja zračna črta je le del ameriške, kar je važno zaradi ameriške politike na daljnem Vzhodu.

P. A. A. črta, ki vodi v Južno Afriko, sreča v Natalu velike pošne zračne nemške proge (D. L. H.) in pa francosko zračno progo (Air France) A. F., ki deluje med Evropo in Buenos-Airesom. Nemška zračna pošta v Afriko potrebuje le tri dni. Seveda se francoski zračni promet trudi, da prekosi nemškega. — Nemčija je glede zrakoplovstva v Evropi pač na prvem mestu, ker je tehniško tako izvežbana in pa ker leži v osrčju Evrope. Najena zračna pota gredo v vsa velika mesta, pa tudi na Balkan in v Italijo, Spanijo Anglijo — in v Rusijo — z zračno zvezo »Dernluft« (nemško-ruski zračni promet).

Francoska prometna zračna politika je v zvezi z resnično politiko. Zato je njeno jedro Strassburg in Praga in dalje v Varšavo. Ali

pa iz Prage čez Dunaj-Budimpešto v Belgrad-Bukarešto in Carigrad. Francoski kolonialni politiki služijo zračne zveze v Maroko, Alžir in v Tunis. V Tunis pa segata dve italijanski zračni črti, ki prihajata čez Cagliari in Palermo. Francoski zračni promet v zvezi z belgijskim deluje vsak teden na poti v Kongo. Od l. 1934 vozijo francoski aeroplani tudi na Madagaskar in se združijo z angleškimi, ki gredo dalje v Kairo. Najvažnejša francoska zračna zveza je pa čez Sirijo v Indokino (13.500 km). Najprej zavije v Neapelj in Atene, nato odhiti v Damask. Prav v bližini, v Tripolisu, se konča petrolejski vod, ki je začel mobilizirati francosko udeležbo pri tako zvanem mossalskem petroleju. V Bangkonku se odcepi zračna pot proti Saigonu in Hanoijsu in se bo nadaljevala še do Hongkonga.

S to orientalsko francosko zračno zvezo se pa kosa holandska zračna zveza, ki drži v Batavijo. Proga Amsterdam-Batavija meri 14.350 km in zelo pospešuje nizozemsko trgovstvo. To progo preletijo nizozemska letala v 8 dneh. V nizozemski Indiji tudi vozijo letala, in sicer na progi 3000 km dolžine.

Angleške zračne zveze med Afriko-Indijo-Avstralijo so v živahnem prometu. Zračna proga London Brisbane (20.500 km) je najdaljša na svetu. Po dvakrat na teden se moreš peljati iz Londona v Kalkuto in iz Londona v Johannesburg v Afriki. — Za Kitajsko se pulijo vse svetovne zračne zveze: ameriške, angleške, nemške, francoske, nizozemske in ruske.

Japonska se je doslej omejevala samo na zračno pot med Tokijem in Dairenom v Mandžukiji (2118 km). Zdaj ima že 4000 km obsežna zračna pota in jih bo razširila tudi do kolonij v Južnem morju do otokov Bonin in Parov.

Rusijo prekašajo glede na dolžino zračnih prog samo Amerika, Nemčija in Francija. Poglavitna zračna pot pelje iz Moskve čez Novosibirsk in Irkutsk v Vladivostok (8190 km). Zelo važni sta progi: Moskva-Tiflis in Moskva-Taškent. Transsibirske zračne proge imajo mnogo odcepov na arktično obrežje. Redno sta v zračni zvezi Irkutsk in Jakutsk (2700 km).

Zračni promet je brez dvoma dragocene pomena za kolonialno politiko in tudi za promet v deželah samih. Dalje pa je letalstvo bolj in bolj važno bojno sredstvo. V ozračju je takorekoč sreča in bodočnost sleherne države.

Egipčani v taborišču; tudi ti bodo pomagali Abesincem.

Največje sportno igrišče sveta

»Forum« pomeni središče javnega življenja, zlasti po mnenju starih Rimljanov, ki so imeli mnogo forumov, kar pričajo dandanašnje izkopine. Tudi nova Italija se je nedaleč od Rima napravila forum; severno od vatikanskih višin se razteza novi rimski forum in meri 240.000 kvadratnih metrov.

To je stadion iz marmorja. Sestavljen iz desetih vrst stopnic v obsegu petih kilometrov. Zgoraj ob robu je 92 marmornatih orjakov, ki so visoki po 4 metre. Te orjake so podarile posamezne italijanske province.

Na forumu, ki še ni končan, bo prostora za 130.000 gledavcev in za vse vrste sporta: za igranje, dirkališče, za met diskusa; in še letališče bo ondi in gledališče, dva bazena za plavanje, prostor za ježo, za konjske hleve in za avtomobile.

Ob vzhodni cesti stoji monolit iz marmorja — Mussolinijev steber. Poleg nje je klasično zidana stavba: akademija. Tu se bodo vzgajali učitelji, ki bodo usposobljeni za srednje šole. Seveda pridejo semkaj le najodličnejši učitelji — tako glede na duševno izobrazbo kot glede telesne vnanosti. Dve leti bodo v akademiji in se bodo učili anatomije, dušeslovja, telesne kulture, sportnih nauk, vzgojeslovja, modroslovja, mečevanja, vseh

vrst sporta in francoskega in angleškega jezika. Razen tega bodo sprejemali nauke o vojaštvu, kinematografiji, umetne obrti in petju. — Vse je urejeno po načrtih davnih grških in rimskih mojstrov, tako da bo v novem Rimu oživela stara zgodovina. In spet: Nič ni novega pod soncem.

Drobne

Na Japonskem je 80.119 ljudi rimsko-katoliške vere. Imajo 229 župnij z 255 pridigarji. Na Japonskem je še 13 drugih krščanskih misijonirskih, ki imajo 164.440 članov. — O delovanju katoličanov poročajo iz Japonske: Navzlic hrupni propagandi protestantov, ki so se obrnili na vodilni srednji sloj, deluje rimsko-katoličanstvo iz središča v Nagasakiju prav goreče in tiho. Stari predsodki iz 16. stoletja zoper katoličane minevajo. Največ moči kaže katoličanstvo baš v tem, da se posveča družinam in bolj in bolj se spreobračajo h katoliški veri odlične japonske plemiške in diplomatske družine.

Novi berlinski škof, Konrad prof. Preysing, ki je zdaj začasnó v Rimu, je bil v Castelu Grandolfu sprejet od papeža v zasebni audijenci.

London kmalu ne bo več poznal konja. Še pred 100 leti se je prav London mogel pohabati, da ima največ konj na svetu in sicer 100 tisoč. Zdaj so pa izginili — le še nekaj izvoščkov vozi z njimi, a tudi te konje bodo odpravili, tako da bo v Londonu ves promet le z avtomobili.

Na Malajskem so ustanovili prvi časopis »Malaya Catholic« v Singapuru in obsega 40 strani.

Stolp oddajne radio-postaje v plamenih nočnega požara.

Z berlinskega pogorišča razstave radio-aparatur: ognjegasci na ruševinah

Dobaviteli smrti:

Sir Basil Zaharof

»Kje je gospod Basil Zaharof?« Ze nekaj mesecev niso videli starca z obrazom ptice roparice, milijonarja iz londonske avenije Hoche. Ali je spet izginil, ko je tolikrat, da pripravljajo svoje smrtonosne načrte ali pa se je šel kam zdraviti? V angleškem zunanjem ministrstvu se spet močno zanimajo za njegovo osebo. Govorijo o nedovoljenih pošiljstvih orožja preko angleških mej, govorijo o dobavah municije za neko državo, o velikem posojilu, o podtalnem delovanju in o zahrbtnem slepomiselnju — prav, kakor je navada Zaharofa. Zaharof spet deluje! Nima dovolj svojih neskončnih milijonov, ki si jih je v prejšnjih časih prislužil s sleparskimi kupčijami, ni mu dovolj brezskrbna starost — saj pravijo, da že ima 86 let, a koliko je prav za prav star, tega nihče ne ve, ker navaja kakih deset letnic za svoje rojstno leto. Lahko bi bil star že 100 let, ali le 50 — kdo ve! A za zdaj je spet središče novih zmed in stoji v ozadju novih vojska.

Že nekaj dni je gospod Zaimis v Londonu. Gospod Zaimis govori sedem jezikov in se izdaja zdaj za Grka, zdaj za Francoza, pa spet pravi, da je armenski begunec ali ameriški državljani — kakor mu pač kaže. Zdaj se trudi gospod Zaimis, da bi odstranil različne svežnje akcij sira Bazila Zaharofa in bi Venizelosu priskrbel denar. Rad bi z denarjem podrl grško gibanje zoper kralja in oviral povratek kralja Jurija, saj je Zaharofa nekoč neki prijatelj kralja prav neumljeno »okreale«. Odtlej je s podvojen močjo zoprel Grški, domovini svojih očetov, da ne bi dobila kralja nazaj.

Razen tega so mu razni agentje povedali, da ne sme podočjevat petrolejskih zalog v Abesiniji! Sir Basil Zaharof je že več bojev za petrolej podprl z denarjem, jih izgubil in tudi spet dobil. Petrolej mu je dal vse bogastvo. Sporočili so mu, da se razne ameriške petrolejske družbe zanimajo za dovoljenje dobave petroleja v Abesiniji in so ondi tudi že nakupili dotična zemljišča. Zaharof bo poskusil poslednjikrat svojo srečo. Njegovo premoženje je tako neizmerno, da je mnogo držav podprl z zlato valuto. Zdi se, da spet sprejema svoje milijone, jih jemlje v roke in jih zbira v Parizu, saj se je začelo zlato iz Švice, Holandske in Angleške iztekati na Francozo. To pot pač ne zato, da bi podprli frank — kakor pred leti, ko je za rešitev franka dal milijone in je celo podaril francoski državni banki milijon zlatih frankov. Zaimis pripoveduje, da ima zdaj Zaharof naravnost bajne načrte. Da je že za deset tisoč angleških funtov nakupil pušk in municije in jih poslal

v Abesinijo in je dal negušu neomejen kredit za dobavo orožja. Tako si je napram Američanom zagotovil svoje pravice, ki bo z njimi nakupil več zemljišč in jih preiskal glede na petrolej.

Bazilu Zaharofu bi bil všeč, če bi Italija zmaga v abesinski vojni. Dobro se zaveda, da bi bilo treba neizmernega denarja, da bi se nova zemlja, ki bi jo dobili Italijani, obdelala in oplodila. Namerava tudi ponuditi Italiji denarja in kupiti od nje del Abesinije. — Ves načrt je kaj sanjarski. A ker si Zaharof ves denar kupiči v Parizu in ker pošilja različne tvornice za orožje — ki so prav za prav po vsem svetu njegova last — negušu orožje in ker tako mrzlično deluje njegovi zaupniki, bo vse to pač resnica. Zaharof je tisti sveder, ki je deloval pri vseh vojnah, kar jih je bilo v tem stoletju in tudi med zadnjo svetovno vojno so imeli Zaharof in njegove orožarne in njegovi milijoni več besede ko diplomati. To pot si morda ne želi prelivanja krvi, pač pa hoče zaslužiti z orožjem in s petrolejem.

V Abesiniji, ki govori dan na dan ves svet o njej, se dogajajo velike reči. Angleško zunanje ministrstvo bi rado izvedelo, kje biva zdaj skrivnostni »dobavitelj smrti« — Zaharof. Da je kar mahoma izginil, je dokaz, da bo iznenadil svet z novo senzacijo, kakršnih je vse njegovo življenje polno. — Koliko knjig so že napisali o njegovem življenju, življenju bogatega, svetovnega milijonarja-pustolovca, dasi političnega močnega. Morda je v Monte Carlu, ki je ves njegov in ga je kupil, da bi imel s poroko ondote kneginje knežji naslov? Ker je kneginja kaj umrla, je bil ta njegov, pa največji načrt! — edini, ki ga ni mogel doseči, tudi z milijoni ne.

»Ali ti nisem rekla, da zvečer nikar sira ne je!«

Naznanila

Ljubljana

1. Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Rečljova cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komisar, Vič.

Drugi kraj

Višnja gora. Študentje iz Višnje gore prirede v Društvenem domu pri Fari igro "Ljub z gora". Igra bo 23. avgusta in 1. septembra; obkrožat ob 3 popoldne.

V Smartnem pri Litiji v Društvenem domu pripravili v nedeljo, 25. avgusta pop. ob 3 fantovska kongregacijska igra "Ljub z gora". Igra se ponovi v nedeljo, 1. septembra ob istem času.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Ljubljanska drama je začela z rednimi skušnjami in pripravila veliko vprizoritev Sophoklejevoga "Kralja Oedipusa" na letnem gledališču v Tivoliju. Premiera je predvidena v soboto, dne 7. septembra. Ker rabi pri tem delu večje število stativov, prosi uravna vse one, ki bi hoteli sedelovati pri tej predstavi, da se javijo v petek, dne 23. t. m. ob pol osmih zvečer v dramskem gledališču pri prof. Osiplu Sestu, ki režira to delo.

Redni letni občni zbor filharmon. družbe v Ljubljani z običajnim redom se vrši v ponedeljek, dne 9. septembra ob 18 v Hubadovi dvorani poslopja Glasbene Matice.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 23. avgusta: 12. Skladbe velikih mojstrov (plošče); 12.45 Poročila, vreme; 13.00 Obvestila; 13.15 Odločki iz zvočnih filmov (plošče); 14. Vreme, spored, borza; 18. Veseli napovi za mesto in vas; 18.40 Nekaj zabavnih besed (Fr. Lipič); 19.00 Vreme, poročila, spored; 22.10 Cvetke iz naših in tujih logov (ploščice).

Drugi programi:

Beograd: 12. Koncert vojaš. orkestra; 16. Vokalni koncert (plošče); 16.3. Klasična glasba za dve violini (Vladimir Slatin in Jovan Zorko); 19.30 Nacionalna ura; Sport kot sredstvo nacionalne vzgoje državljancev. (Prenos iz Zagreba); 20. Narodne pesmi, poje ga, Ruža Damić; 22.35 Glasb. skladateljstvo: Fr. Smetana. — Operne in operete: 21.10 Beromünster, "Vaški brivci", opera J. Schenka; 21.30 "Škrlatne Romane" Schenkova opera. — 22. Tonhouse, odločki iz operete "Kongres se zabava". — Veliki koncert: 20. Regional-Program; 20.15 Köln; 21. Varšava; 22. Drotwiche; 23. Frankfurt. — Instrumentalni koncerti: 17. Varšava; 18.10 Riga; 20.15 Bukarešt; 20.30 Praga; 1; 20.40 Dunaj; 21.40 Regional-Program; 22.35 Milan. — Vokalni koncerti: 19. Hamburg; 19.30 Varšava; 20.30 Luxemburg; 20.45 Bukarešt; 21.20 Rim; 21.30 Stockholm. — Plesna glasba: 19.05 München; 21.10 Varšava; 22.10 Bruxelles; 22.30 Regional-Program; 23. Rim; 23. Deutschlandsender; 23. Königsberg; 23.15 Drotwiche.

Lipski jesenski velesejem 1935

25. do 29. avgusta

60% popusta na nemških železnicah. Vsa obvestila, tudi za nakup registermark dajejo:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa 33
Tel. št. 27-62.

Zvanični biro lajpčičkog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33.

Potovalne pisarne »Putnik«.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm široka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Provizijski potnik

za galanterijsko in papirno stroko se sprejme. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Provizija« 10086. (b)

Gospodično

z trgovsko šolo — iščem. Naslov pošljite v upravo »Slov.« pod »Brez službe« št. 10131. (b)

Denar

Hranilno knjižico

Kmetijske posojilnice v Ljubljani, tudi večje vloge, kupim proti takojšnji gotovini. Ponudbe prosim upravi »Slov.« pod »Realiziraj 35« št. 10139. (d)

HRANILNE KNJIZICE

ptujskih hranilnic kupimo. Gotovina takoj.

BANČNO. KOM. ZAVOD Maribor, Aleksandrova 40

Posredujem

denar na hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telefon 38-10. Pismeni odgovor 3 Din. (d)

Gosp. A. Bernik

naj se oglasi pri svoji firmi, da se obvaruje neprilik.

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Vložno knjižico

Mestne hranilnice za 12 tisoč Din in 2 knjižici po 6670 Din Ljubljanske kreditne banke — prodam. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Knjižice« št. 10127. (d)

Stanovanja

Enosobno stanovanje

ali sobo s štedilnikom — iščem. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Novoporočnica« št. 10132. (c)

Posvetva

Prosto oglaš v »Slovenca« posvetvo ti hitro prodaj; če že ne z gotovim denarjem, če kupca ti »knjižica« da.

Hiša na Rožniku

polg 32.500 m² zemljišča — proti gotovini naprodaj. Ponudbe pod »650.000« št. 10084 upravi »Slov.«. (p)

Stavbišče

okoli 900 m², za vilo, poleg Strojnih tovarn, prodaja Zirovnik, Tavčarjeva ulica 6. (p)

Prodaj

tri dobro vpeljene gostilne, več lepih hiš, do 100 stavbnih parcel. Vzemem tudi hranilne knjižice. — Pojavnika: Kopalnice Jezica pri Ljubljani. (p)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajal ali motorja bi znebil se rad. Vsi kupci bi mnogo prižene Slovenec najmanjši? Inerati

Rabljena kolesa

poceni dobite pri »Pro-met«, nasproti križevniške cerkve. (l)

Tudi naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 jutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Tinčkove in Tončkove prigode

110.

Prvi nevarnosti se pridruži nova.

Obupno je uboga žirafa skakala sem in tja, da bi se rešila iz neprijetne zanke. Medtem pa, ko se je skušala rešiti iz ene nevarnosti, ji je že grozila druga.

Odnekod se je priplazila dolga kača, ki je opazila, v kakšni stiski je žirafa. Pa ne smete misliti, da je kača hotela nesrečni živali priskočiti na pomoč. Kaj še! Dišalo ji je samo njeno meso...

Zahvala

Za premnoge dokaze globokega sočutja in iskrenega sožalja ob smrti našega arčnoljubega soproga, skrbnega očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Franca Kambiča

se vsem prav iskreno zahvaljujemo. Srčna hvala vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih dneh požrtvovalno stali ob strani, obsuli blagopokojnika z vencji in cvetjem ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo najemnikom palače Viktorija in Poljanske hiše za prekrasne vence. Posebno toplo zahvalo dolgujemo tudi prečastitemu patru g. dr. Gvidu Rantu, provincijalu, za tolažilne obiske primariju g. dr. Kramariču in drugim zdravnikom, vodstvu šlajmerjevega doma in sestri Avguštni za njihov požrtvovalni trud.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1935.

Zalujoča soproga

Ljudmila Kambič, roj. Kubelka, in sinček Marjan.

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubezenska zgodba mlade duše

105

Ni zmožen za nobeno dobro delo, oklepa se edino le misli: Samo Bog. — Noče ničesar razen njega. Ne gospe Lilje ne patra Bernardina in ne lepote in topline nobene druge stvari! In tako je tih in skopari z besedami, jemlje ljubezen in trdosrčnost s plaho hvaležnostjo in se izgublja sam vase, tako da razen njegovega voditelja nihče ne sluti, koliko se mora bojevati.

Tako se pomika november proti koncu. Slednje jutro je v cerkvi peta zorna maša. Huda, ostra burja ječi nad strehami. Tedaj Ivan nekega jutra ne more vstati. Drgetajoč leži v mrzli spalnici in čemi tja nekam. Na odeji mu leži križ, ki mu je nekoč povedal, da ni še vse dopolnjeno.

To mu je zdaj malodane kakor kakšna zemeljska tolažba. — Ne, še zdavnaj ni dopolnjeno! Še dolgo bo moral živeti. Čisto gotovo! — Ah kako so svetniki kar goreli od ljubezni in hrepenceja, ko so trpeli v poslednjih boleznih! Francišek Solanus, ki vpriči njega niso smeli izgovoriti božjega imena, ker mu je sicer vročica poskočila do najvišje pripeke. On pa komaj izmoli Zdrava Marijo, ne da bi imel neumne misli.

Nobene ljubezni nima, ah Bog, — prav nobene ljubezni! Kdo more očitati ubogim razbojnikom in morilcem, da ne ljubijo Boga, če ga pa ne ljubi on, ki je prejel toliko milosti? Zajoka in joka toliko časa, da se nalahko odpro duri in stopi pater Bernardin v sobo. Urno si potegne Ivan preko obraza in se do smrti ustraši.

Pater Bernardin je prišel po slovo.

Poda mu vročo roko in se mora posiliti, da se hrabro nasmehne. Na obrazu, ki mu je postal zadnje dni od po-

slavljanja neprodiren in bled, drhti menihu bolest. Da ne sme ostati, dokler ne pride ta otrok do zadnje postaje križevega pota!

Hripavo reče menih:

»Zdaj gre zares, Ivan! Na potu v Beljak sem. Jutri odrinemo v laško deželo.«

»Voščim vam srečno pot,« zašepeta dečko in povesi oči, da ne bi spet zajokal.

»In tudi jaz tebi,« odgovori menih čez časek.

Sede na rob postelje in oba molčita, da ne bi zavpila žalost njunih src. — Zadnjič — zadnjič! Ivanu je, kakor da mora prižeti roke okrog patra in se mu vsaj zdaj tako zahvaliti — zahvaliti in mu povedati, kako ga ima rad. Toda ne naredi tega. Kaj takega pač ni moči narediti.

Pater Bernardin reče:

»Molila bova drug za drugega, tudi če bo kateri izmed naju že v nebesih. — In, Ivan, ne odstopaj nikdar od svoje poti! Kdor vzdrži, prejme venec! — Naj te ne straši nobeno trpljenje, tudi smrt ne. Vse, kar nas zadeva, je ljubezen božja, in vse moramo Bogu povračati z ljubeznijo.«

»Jaz nimam nobene ljubezni,« reče Ivan potlačeno. Ker je poslednja ure, ki sta jo prebila skupaj na tem svetu, ga pater Bernardin ne poučuje več, temveč samo toplo reče:

»Dosti ljubezni imaš, dete moje, samo veš ne! Lej, vprav to je bol ljubezni, da človek ne more ljubiti tako, kakor bi rad! To je nemara najhujše. In rečem ti, Gospod Jezus te ima od srca rad in je zadovoljen s teboj, če tudi si ne misliš.«

Ivan si misli:

Smešno, kako govori danes! Saj vendar nimam niti ene čednosti in nobenih dobrih del, samo zmeraj si mislim: Samo Bog — in: Kakor Bog hoče. — To vendar ni nič posebnega!

Vesel pa je le zelo močno, da ni Gospod Jezus hud nanj.

Zdaj pater Bernardin vstane:

»Dal ti bom še blagoslov. — Benedictio Dei —«

Svečano se Ivan prekriža.

»Zdaj mi tudi še ti naredi križ na čelo! Mi ga bo pač tudi potreba.«

Dečko malce zardi, vendar urno sede v postelji in dvigne roko z obraza duhovnikovemu.

»V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen!« zašepeta.

»In zdaj te Bog obvari, Ivan, na svidenje!«

»Na svidenje, pater Bernardin!«

Stisneta si roke. Ko se bosta videla prihodnjič, bo smrt za obema.

»Hvaljen bodi Jezus Kristus!« veli menih pobožno.

»Vekomaj. Amen!« odvrne Ivan in si zakrije obraz z rokami.

Pater Bernardin si potegne oglavnico čez glavo in odide.

Ko se zapro duri, se vrže Ivan čez bridko martro na odeji in s stisnjenimi ustnicami poljubi rane na rokah, nogah in sreu. Iz piskajočih prsi se mu trgajo vroče besede:

»Zahvaljujem se ti, Gospod Jezus, tisočkrat — — Vse — — je tvoja ljubezen. — — Zahvaljujem se ti — —«

Božič je minul, — — Ivan je komaj opazil. V njegovem sreu ni donela nobena gloria. Le Jurka se je na vso moč veselil, ki je zdaj tudi začel okušati duhovne blagore. Samo še do pepelnice srede sme ostati Jurko v Pevskem domu. Kajti zdaj ima dokaj premožne sorodnike in dovolj je revnih fantičkov, ki težko čakajo, da bi dobili prostor v Pevskem domu. Ijprvega sam ni vedel prav, kam bi. Domov v lutersko deželo vendar ne more!

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod Jugoslovanske knjižarnarice.

Slovenska kuharica